

ПЕВАЊЕ ЖИВОТА

Боривој Рашуо: "Исходиште", Терсит, Београд, 1998.

Боривој Рашуо, у свом песничком првенцу под називом "Исходиште", своју личност је најпотпуније изразио у оним тренуцима који су највише личили на њега, односно на његова душевна расположења. Рат је свакако најкомплекснији доживљај у његовом животу и зато је ова књига настала испровоцирана управо том темом.

У својој поезији Рашуо настоји да успостави континуитет живота који се мукотрпно развијао у различитим историјским периодима. Он најрадије полази од свог детињства, разиграног и безбрижног на светилиштима завичаја, да би касније прошао и кроз оне сурове периоде који могу да се доживе само у ратном вихору. У овој лирици осећа се страховита ауторова жеља да из драме живота, у коме сус е трагично ковитлала немири, издвоји човека и усмери га према оној страни која ћему помоћи да се вине до психофизичког ослобођења. По томе су у Рашуовој уметничкој визији човек и поезија чврсто повезани и живе заједничким животом, што је, рекао бих, једна од темељних песничких и филозофских карактеристика ове поетике.

У том емотивном и мисаоном заносу створити лик човека који интензивно доживљава и промишља историјске противуречности необично је тешко, али је Рашуо за такав подухват очигледно био предодређен. Сведочи о томе читав низ песама из ове књиге као што су "Жеља", "Подсећање", "Повратак", "Изгнаник", "Збегови", "Завет", "Очекивања" и многе друге песме чије се асоцијације везују управо за оно што је последњи рат донео на овим просторима. Аутентична вредност ове поезије је у томе што је аутор у њој показао висок степен разумевања за комплексност драме која је ушла у читав наш живот.

Иако не баш са ведрим осећањима, каква су у оваквој врсти поезије веома ретка, Боривој Рашуо је показао да је песник великог замаха и да је његово животно и песничко искуство у правом смислу постало његов велики свет али и наша културно-морална баштина. С обзиром на то да је у овом промишљању његове поезије углавном било речи о његовом антиратном и антигеноцидном ставу, сигурно је да је та поезија својом пеничком зрелошћу и мудрошћу заслужила да се над њом замислимо и због наше прошлости, али још више због наше будућности.

Зоран Богнар

ЖЕЉА

Мајци и Оцу за вјечни помен

Да ми је бар на тренутак знати
шта чини нијемо, моћно камење,
да ли и оно без нас сада пати
и под ногом туђина мукло стење.

Како да приђем да се нагнем
и са небеса провирим даље,
да ми је само да не пропаднем
прије но видим опустјело поље.

Да ми је бар на тренутак знати
ђе ли су ишчупани сад усађени,
има ли неког ко неће да се врати
мирисом родокраја омамљени.

У мислима сада обуздавам жељу
даљећ земљу од себе још даље,
осјећања прошла душу моју мељу,
узвиђеност њена сновима се шаље.

Тешко да ћу моћи одолити зову
да видим мјесто на које сам пао,
да још једном погледам ка крову
и узвратим Богу све што ми је дао.

Са гробом вашим шта ли сада раде
у немоћи вашој они сву моћ виде,
остаје ми нада да кости не ваде
они што се ничег и никад не стиде.

Ево и сада у сну гледам гаде
како похотно из темеља куће
послљедњи одимљени камен ваде
и банице под њим јоште вруће.

Односе икону из мог пра постања,
ни година њених они се не боје,
бришу трагове нашег дуга трајања
што нам је највише себи сада своје.

Ко ли ми усамљени виноград бере
ил га можда из земље чупа и вади,
гледа ли их из гроба и презире
онај што га давно ту себи посади.

Да ми је бар на тренутак знати
шта ли ми од кућног прага раде,
јесу ли у страху да се не врати
онај што за то више нема наде.

Не могу у миру они никад бити,
мржња им обузела преостали ум,
некакво зло зли морају чинити
да прекрију свежним стари српски хум.

Када бих мого да крочим у њиву
без црнице меке, препуну камења,
чини ми се да бих осјетио живу
сву снагу њеног родног знамења.

Откад камен неста из погледа мога
изгубих чврстину што ми је он даде,
с каменом ми неста један дио Бога
и утихну са њим већи дио наде.

Само да ми је да још једном видим
како се небо плави изнад мене,
одмах бих престао да се стидим
што најбоље моје непрестано вене.

Кад бих само опт испод брда стао
што ми младом бјеше од простора међа,
са тога се мијеста не бих помакао
и свему бих другом окренуо леђа.

Онај одсејај сунца памтићу до вијека,
нарочито мијесто ђе се јарко рађа,
земљо моја драга колко си далека,
што се чиниш даља све ми биваш слађа.

Сад кад носим слику мога завичаја
само памтим оно што се не догоди,
на почетку новом слутим трене краја
и враћам се мјесту ђе ме мајка роди.

Тек сад видим ситан да не могу рећи
ни најмањи дио што сам казат хтио,
не чудим се болу већ се чудим серћи
у којјо сам икад макар на трен био.

Сада пуштам тугу да из мене збори,
да утиша живот што не постоји,
који на тој стази потпуно сагори,
не успјев да ноћи од дана раздвоји!

Више нас је мртвих него у животу,
нетрагом нестасмо и пре краја века,
испунисмо сами прописану квору
не по мјери Бога већ страчног чоека.

Да ми је само да још једном видим
таман истог часа отуд се вратио,
престао бих макар да се стидим,
у сну и на јави даље бих патио.

Али патњу храни знање што га носим
да није морало све баш тако бити,
што највише имах сад једино просим,
јер новом се крају не могу привити.

Одмакле године патњу чине већом,
сваким новим даном живјети је теже,
сад не могу ништа више звати срећом,
откинути живот нико не увеже.

Београд, 5. августа 1997.

ПОДСЕЋАЊЕ

Сличност земље на којој сад стојим
разбуктава жељу за новим сретањем
са рођеном грудом по којој постојим,
за новим почетком и старим кретањем.

Камен овај овде личи оном тамо,
јутра јесу иста и исти сутони,
ово биће овде тек је сенка само
завичаја оног што у мени звони.

Отети завичај нико ми не врати,
раздаљеност бива и већа и тежа.
Само оном ко то не може да схвати
нови крај се чини као стари лежај.

СЛУТЊА

I

Топлином овог сунца обасјан
сећам се свега како је било,
знам да сам клан а недоклан,
колико више тим се боље крило.

Свему се чути осим самом чуду,
још ми једино чуђење остаје,
сањам да љубим родну грудну,
а дан већ увељико траје.

II

Сан је сенка пустоши живота,
жудња у доба највеће студи,
изгубљенима и машта и лепота
што им Свемоћни за утеху нуди.

Док са камена овај камен гледам,
видех тек слику у првом облику,
ал црној слутњи још никако не дам
да ми узме наду ко дах дављенику.

Вратиће се било оном ког је било
да изавна собом неравнину дугу,
јер не бива ништа што се није снило
и у трену макар изазвало тугу.

ПОРУКА

Да смо исти, исто би нам било,
разлика се врхом никад не би звала.
Јединство се наше ничим не би крило
и никада љубав не би изостала.

Овако нам боље од бољег оде,
да се светом носи и јадно проводи,
не ценећи жртве негдање слободе,
не знајући место где се бедан роди.

Тешко је опстати усред пропадања
и жеља за тиме постаје сумњива.
Узалуд су била сва прошла страдања
усред овог доба кад ноћу свањива.

Останимо тамо где бити морамо,
не пуштајмо земљу, своју повесницу,
прерано са свога стабла опадамо,
жиг туђина носећ на крвавом лицу.

Будимо у себи оно што и јесмо,
један народ цели од краја до краја,
кад боље видимо сазнаћемо где смо
и посебно оно што нас вечно спаја.

ПОВРАТАК

Земља ми је опет заробљена
а народ као никад баш слободан,
и помисао на њу сад је забрањена
оном што је у бесцење продан.

Кад све изгубимо небо нам остаје,
његу нам никако не могу одузети,
у висини новој сан наш не престаје,
истом смо жудњом још увек обузети.

Остаје нам нада да ћемо се збрати
у пространом пољу што нама припада.
Привиђају ми се радосни свати,
и коло пред кућом, као некада.

Када се снова живот успостави
и снова зачне на темељу старом,
када се прошло будућим настави,
живот ће трајат оним стрим жаром.

Горим од жеље да се не поврати
злочин од ког дрхте и воћке у цвету,
љубављу и братством никад нећу звати
мржњу према себи и мајци зачету.

ИЗГНАНИК

Прибавих знања,
изгубих мир властитог хтења,
све то није тешко, зацело,
одлазећ даље изгубих чврстину стена,
откад напустих опустело село.

Утехе нема, све је прошлост,
као да срећа тамо пребива,
јесам ту а не знам шта сам,
шта ћу бити, још мање знам,
предамном је светлост сива.

Ходићу сам, без игде иког,
не знајућ за друге,
онда кад видим ближњег свог,
осетим бреме исконске туге.

ИЗГЛЕД*

Гледам посматрају ме,
ћутим а они узвраћају,
говорим тишини,
постојим у празнини,
издвојен а неусамљен,
савијен несломљен,
чекам час када ће
они клонути,
сањам дан када ћемо
престати тонати,
не чинимо могуће
надајући се немогућем,
не брину они о нама,
да нису бринули о себи
не би их ни било,
а шта ће бити с нама
још зависи и од нас.

---

* Објављено у листу "Јавност" под псеудонимом Милован Спасић.

ИЗДАЈА

Не могу никако да схватим
да се и ропство може славити
време слободе радије памтим,
неће нас ваљда ово савити.

Ако се мора и слуга бити,
бар то се може са презрењем,
а не бруку пред родом крити
и чинити то с одушевљењем.

Прошлост се гаси овим страдањем,
одустајемо од себе не знајућ зашто,
живимо онако с лажним надањем
да што нам се деси, хтели смо баш то.

У будућност гледа само ко не зна
шта је истина а шта су лажи,
овај је навико да и оно да
што од њега нико и не тражи.

И већа земља престала би бити
када би се ови дочепали ње,
не могу ово ни од себе скрити,
продаће они ако треба - све.

МЕРА

Путеви су наши већ одсвуда празни,
однедавно њима нико и не ходи,
планови су били страшни и поразни,
најбрже се стиже кад нико не води.

Гледам сада стазу многих корачаја,
отргнуто лисје од једрих стабала,
плашим себе претњом нових посртаја
којима се сада не види обала.

Ношен само сенком без јасног облика
од светлости јарке што пада у бездан,
створи ми се хладна од кристала слика,
све ми знање оде у потпуну незнан.

И сад тако стојим без ослонца нека
и гледам звезде у мркој даљини,
најближа ми мисо постаје далека,
сопствено лице празно ми се чини.

ИЗГОН

Поган се шири, с напушеног прага узлеће гавран,
ни за њега на земљи нашој више места нема.
Боже, јавља ли он то да је и последњи изгнан,
па и он, за њим, на одлазак се спрема.

Све слутим да није угасла нада, утрнуо пањ,
као да се дим с још покојег огњишта чује.
Осјећам патње домаћина иако нисам чуо за њ
мук одласка и јаук останка у уву ми једнако брује.

Сањам ли то или је сан престао да траје,
разданило се већма ал ноћ никако да оде.
За одлазеће то је тек јад, нико и не хаје
док они из знаног у непознато, изнемогли, ходе.

ЗБЕГОВИ

Кад погледам преко Реке,
у мени се туга деси,
црне слутње имам неке,
чији ли су оно греси.

Широки се поглед своди
цео род наш сад се збија,
путем новим опет ходи -
правац хода му Србија.

Сад се питам кад то видим,
да ли ћемо у њу стати
и питања ја се стидим,
хоће ли нас препознати.

Све се креће у никуда,
одлазећи са свог места
поништисмо много труда,
у ходу нам прошлост неста.

ЗАВЕТ

Не могу више него што могу,
све ми се чини да мало дајем.
Мислим, можда, све тако није,
тајна толике немоћи мора
да се у нечем другом крије.

Нису чинили а морали су,
а тек они што урадише,
нису смели то да раде,
браћо, сестре, о роде мили,
на распећу времена овог
сви они неизмерно ми се гаде.

Тешко берме надокнађујемо
носимо и оно што они оставише.
Боже, како све то да дограђујемо
кад почињем чини ми се да не могу више.

Не, не смем стати кад станем,
чини ми се као да су и други стали.
Идимо, браћо, у наше сутра идимо,
да пођу и они што су за отаџбину пали.

Говоре гробови, хумке се уз вапај крећу,
останите ту да не идемо за вама,
на месту откопане бусени
запалите свећу, поклоните се
за слободу палој сени,
клекните да не умремо од срама.

ЗАБЛУДА

Како да кажем свем своме роду,
оном што је био и ког још није,
како сам лако продао слободу
и зашто се злочин брижно крије.

Веровање ново у превару стару
није оправдање ни изговор важан,
веровати себи а не господару,
ма колико био велики и снажан.

Толико сам пута зажалио бедан
што не могу рећи све што сам знао,
и што нисам казо макар део један,
чини ми се да бих тиме много дао.

Издајом се звало издат издајника,
окренути леђа немани што хара.
Ако опет дође бар слична прилика,
оставићу хуље без икаква мара.

Кад уназад гледам видим шта ће бити,
протеклим данима преостале бројим,
од билога било не може се скрити,
усред свог живота усамљено стојим.

Где детињство није живот себе гаси,
пресахне у трену без моћнога сока.
Детињство је божур који живот краси
без кога нам нема ни лета ни скока.

Радост постајања бива у повратку
у доба у коме ништа не постоји,
по коме се знају дани у остатку
што их строга рука унапред изброји.

ИЗМЕНА

Кад заједно буду мач и перо смели
да узнесу живот тамо где се живи,
видећемо јасно да све што смо хтели
могло је и бити и без да смо криви.

Песма нам је мачу одузела снагу,
мач се песме своје одрекао лако.
Лутали смо дуго по туђему трагу
проналазећ стално место наопако.

Када би могло да буде изнова
никад више не би поновили исто,
нови стих би био од негдашњих слова
без икакве смеше изворно и чисто.

СУДБИНА

Ко се једном понору примакне
више ние за узлет приличан.
Само онај ко дно од дна такне
новој патњи почне бити вичан.

Покрети су ситна заостајања,
путникова жеља непрестана,
знак су видни правога трајања,
страшним ропцем заувек проткана.

Судбина се уткала у нама,
шаром својим бележи све ново,
и покушај смене увек слама
живот пунећ просвећеним словом.

Нико не зна да је знање мало
ко са знањем ишта није хтио,
све је оно у бол један стало
па је празан макар на час био.

Стаза нам је уцртана јасно
на почетку замршеног пута.
Само онај ко то сазна касно
смерно ходи мислећи да лута.

ПРОТЕСТ

Започиње ново доба
у којем се прошлост гаси,
и то хоће да се проба,
пропаст наша да нас спаси.

Обманама се хранимо
истина нас много боли,
лажима се, опет, бранимо
ко мрзи нас да нас воли.

Тако траје пропадање,
мук га прати без помена,
колико ће тек страдање
да доведе до промена.

Спаса нема оном који ћути,
говорење само светлу води,
много знаде и онај што слуги,
незачето никад се не роди.

ОЧЕКИВАЊА

Стидим се од страшне срамоте,
за коју опет ми смо криви.
Свуд око себе видим животе,
не видим никог ко достојно живи.

Трајање прети да заувек стане,
мук живота већ предуго бива.
Нова рана буди старе ране,
стара слава нову бруку скрива.

Све што сија свом се крају миче,
све што сија донекле ће сјати,
овај живот све полако смиче
утешно је ту истину знати.

Извириће греси из успеха,
стишаће се поамна галама,
ал то неће бити нам утеха,
тек ће тиме почет време срама.

Стидиће се онај ко ово разуме,
равнодушни и онако нису криви.
Највише је знао ко најмање уме,
све се ипак види иако су крили.

ОТАЏБИНО

Јовану Радуловићу

Коме си допала шака, Србијо,
ко ли ти то скраћује реке,
умањује сливове и токове,
ко се то тако на те окомио,
какав то одзвук чујем снажне јеке,
које ли то оплакујеш болове?

Србијо на странпутици,
некада раскршча, земљо,
отаџбино моја, на низбрдици,
мирису прастари - мемло.

Зацели рано земље моје,
Србијо, прени се из сна,
не дај да други судбину ти кроје,
не падај дубље од сваког дна.

Врати се, Србијо, себи,
буди бар на гтренутак оно што си била,
ускликни свима да не би
будућност своју од прошлости крила.

ОПСТАНАК

Протекли су дани још у нама живи,
трајаће још дуго, будућност ће бити.
Нарочито они што за све су криви
покушаће ово и од себе скрити.

Истина ће, ипак, угледати дана,
провириће тиха, нечујна и силна,
изнемогла стаће од претешких рана,
показаће на се како је наивна.

Сад се питам, пркосећи болу,
хоће ли је ико такву хтети,
да ли ће је тако очишћену, голу,
прећутати, заборавит смети.

У том видим наду у новоме веку,
није лако бити а себе лагати,
сад назирем будућност далеку
у којој ће нови нараштај трајати.

СЛИКА

Матију Бећковићу

I

Однекуд сам дошао у прилику -
само Бог зна и зашто и како -
најдрагоценију добио сам слику
над којом сам ћутао и плакао.

Видео сам њоме све што нисам знао,
сликом ми се нова слика исцртала,
у оквиру њеном потпуно сам стао,
шта ће бити с нама и то је казала.

Слику више слушам, мање у њу гледам,
први поглед беше веза најважнија,
покушавам моћној да јој се не предам,
ал она је много од мене снажнија.

Да сам икад ишта слично наслутио
да би ми то могла учинити слика,
погледом већ првим све бих замутио,
да не видим на њој ниједнога лика.

Колико су важни на њој усликани
види се по томе што у баш сви стали,
није важно ко је на којој ту страни,
а ко је велики, а ко посве мали.

Једино је важно да смо сви ту били,
да фотограф није промашио мету,
да смо у том јату заједно се свили
једнако на овоме и на оном свету.

II

Ово је бар други пут, најмање,
да живим уз незнатну разлику,
живо осетих негдање трајање
кад снова видех пожутелу слику.

Кад је погледам почнем да бројим,
у страху да ко на њој не фали,
срећан да свако још увек стоји
на месту где смо некад стали.

Само живи ћуте док мртви говоре,
са слике се чује говор родитеља.
Никада не греше они који твоер
и којим је живот преостала жеља.

Све што видех у том часу беше
ништа друго ми се не учини
лица ми се са ње ведро смеше
никад ближа на тој раздаљини.

Смех је био само моја жеља
слика собом говори о другом
на њој нема ни трунке весеља
она зрачи поносом и тугом.

Кад сад гледам тако ми је драже,
смех је станка - одмор од очаја,
само онај ко са мером каже
језичкога домогне се сјаја.

III

Сликом живи муком заливени,
мртвим лакопонеостаје речи,
сликом овом сви смо окићени
и нико нам од ње није пречи.

У њој стоји све што треба стати
жиот њоме иде све до краја,
гледајући у њу тек се пати,
собом чврсто раздвојено спаја.

Знак је она који живот значи
станка уњем која вечно траје,
потамљена тек надмоћно зрачи,
што старија, више светла даје.

Кад се гледа она тек говори,
врата су јој челична запрека,
мртав живот она снова твори,
његова је билост и препрека.

Шта бих дао да се сви видимо
једним махом и на оном месту
поређењем да све потврдимо,
сав би живот стао у том гесту.

ОПОМЕНА

Ношен љубављу живот се ствара
на развалини мржње постаје јачи.
Нема сазнања без великог мара,
нити светлости док сунце не зрачи.

Тешко да ишта може да види
човек без сумње да знања има.
Велики је онај што зна да се стиди
умичући мржњи и осталим злима.

Пркосом ко траје и из њега гледа
нити живи бедан нити нешто види,
траје тако празан без икаква следа,
чекајући другог да се за њег стиди.

ПОНАВЉАЊЕ

Пре од дана пунога зрелине
зора руди њега да најави,
облак небу размиче ширине,
сунце зађе, а месец кржави.

Ноћ се свија и доноси таму,
снивајући звездана небеса.
Јутром руке невидљиве стреса,
прах звездани у људску осаму.

Јутром раним ноћ се разилази,
нови дан се на покрете спрема
утом живот траје и пролази
као патња и вечна промена.

Сменом дана живот бива краћи,
ноћ га само на тренутак дужи,
нема оног ко живот не страћи
и ко прикрај за њиме не тужи.

Освртање увек рађа тугу
да је могло нешто друго бити,
да смо могли проживети другу
причу коју не морамо крити.

Редак живот себе испуњава
снове собом једини до краја,
све празнине собом попуњава
и крајеве неодвојно спаја.

ГУБИТАК

Постојање треба собом потврдити,
наставак живота кад се живер мора.
Најтеже је своје у себи губити,
од таквог губитка само смрт је гора.

Сваки нови покрет основ је наредном,
по прошлом се позна и из њега бива.
Кад се жеља своја стопи са народном,
мисао о раду тек је тада жива.

Кад би народ само на час један знао
докле је стигао а шта је све хтео.
Да се дочепа кривца, све би дао,
да му врати макар од зла један део.

Најгоре истине најдуже се крију,
ни слутње у њима у народу нема,
они што их знају, казати не смију,
суочени са злом што се даље спрема.

ТАЈНА

Тешко да се може разазнати место
на којем се живот са нестанком спаја,
колико се само указује често
минулост у нама пре самога краја.

Истином се само домашује срећа,
горчина је њена и од меда слађа,
живот са истином тајна је највећа,
са њом се најлакше умире и рађа.

Живот је опасност необично јака,
сигурност у њему постаје слабина.
Светлост се укаже усред мрког мрака,
а тама царује док влада ведрина.

Овом песмом сада две песме певам,
једну што се чује а другу што ћути,
овом првом песмом успевам да сневам
док са овом другом почињем да слутим.

САМЕРАВАЊЕ

Не може да стане велико у мало
и најмањи вишак препрека је томе,
чак и оно мало што би тако стало
не би ни личило правом лику своме.

Најбоље се слаже сложено у себе,
присила је свака рђава навика,
опасано тело од врућине зебе
видјевши да није то њему прилика.

Нема постојања у скућенм тору,
излази се траже на четири стране.
Затворени у се преживљава мору
и чезне за оним што највише бране.

РАЗЛИКА

Страх са собом носи што се не догоди,
у њему је више сумње но постања.
Кукавица страху приличи и годи,
од свега се страшног он опрезно склања.

Кад се човек сретне са каквом немани,
он јој приђе мирно како и приличи,
сви су му страхови однекуда знани,
када их савлада, он се тим не дичи.

Кукавице мере и броје ситницу,
уплашени од ње беже безобзирно.
У причи јунака можеш видет клицу
колико је неман савладао мирно.

Јунак собом чини страшљивца још већим,
близина се њина међу се разраста,
разлика се губи тек кад приђе трећи
који собом самим разлику надроста.

ПАМЋЕЊЕ

Све песме о срећи и несрећи
испевали су песници од раније.
Тешко је сада нешто ново рећи,
као да ништа никад било није.

Ново време тражи сазвучје ново
којим ће се живот у стих узвисити,
у коме ће постат неко ново слово,
жељу свога претка тиме услишити.

А најгоре бива када живот стоји
у месту, што значи бедно нестајање,
историја уме и хоће да броји
создано на старом сасвим ново здање.

Поглед према горе увек вуче доље,
стајање у месту неће опстајати.
Само народ који себе новом шаље
има добар изглед да ће потрајати.

ПЕСНИКОВ ЛУК

Тек кад напнем невидљиви лук
од овог сада на детињство рано,
чујем живот као страшни хук
у коме је све унапред дано.

У детињству познао сам живот
гледао га свега ко на длану,
једна мисо била ми је пивот
што ми дошла у пресудном дану.

Од тог дана све се лако није,
нема ничег што већ било није
и најдаље сада је све ближе
а небило већ се збило прије.

Лук распети смерове казује
оног билог и што није било,
само оно што нам Бог дарује
кад је мрско и тада је мило.

Крај се заче у почетку тамо,
трајање је само жеља пуста.
Највише је што животу дамо
прошло тихо песнику кроз уста.

Нема мисли без краткога каза,
све што дуго њојзи не приличи.
Песник пева путеве излаза,
својом песмом животу наличи.

Без песника живот празно траје
са заблудом која ум разара,
понајвише од себе нам даје
ко од речи нове песме ствара.

Ако песма утихне у нама,
а језик се развеже без стиха,
наступиће несносна галама
без значења и људског облика.

РАВНОТЕЖА

Једном срећом потиремо другу
у човека не може све стати,
усрећени тек осете тугу
кад се живот свакодневном врати.

Равномерје највише нам прија
кад крајности стичу се у среду,
кад се живот у једноме збија
а све тачке у једну се сведу.

Ко распростре себе у ширину
танким слојем он себе прекрива,
крајностима он губи дубину
у којој се читав живот збива.

Из средишта јасни поглед зрачи,
раздаљине одатле су ближе,
што се тако види само то и значи,
на истину друго неће да се ниже.

ДАР

Све се собом надноси над понор,
у трајању досеже до неба.
Увир стари нови бива извор,
успут вазда опрезности треба.

Живот нема када да одмара,
ако јесте онда смрти није.
Само мртав смрћу се замара,
јер умире и од смрти прије.

Кад се живот као дар доживи,
поклон Божји у нас уденути,
суђен мора само да се диви
са погледом Богу окренути.

Силу већу мања не надмаши,
нејак јачег од себе не свлада,
онај ко се и од себе плаши,
самојадан непотребно страда.

Ко дарује моћан је да крати,
даровани захвалност дугује.
Срећа само одабраног прати,
што проткива пре него оснује.

Нема смрти без смртнога часа,
нит живота све док смрти бива,
од ње нико није нашо спаса,
смрт је само по животу жива.

Смрт је моћна ал је живот јачи,
без њега се смрт не може збити,
у себи их Свемоћни једначи
јер то само Њему и приличи.

КОБ

Одкад знам за живот
Смрт у мени живи.

ВРЕМЕ

Моћ се каза не у бесу снаге
већ у оном што протиче стално,
време носи уписане траге
остављајућ све за собом равно.

Време собом раздаљине спаја,
у њему се сваки живот пише,
без времена нема никад краја,
у њему се све настало брише.

Кад све прође, ништа не остане,
трагови се познају по њему,
оно никад не може да стане,
време бива у свачем и свему.

Носи дато и враћа узето,
нестајање значи му трајање,
свако било од њег је отето
и кретање њему је стајање.

Пркос њему пораз је сигурни,
ко покорен тај се не намучи,
само онај ком је живот буран,
описано кроз заборав учи.

КРУГ

Линијом живота уписо се круг
тамо где почетак сада поста крај,
кружећи у себи он узврати дуг,
тама се ишчита као блистав сјај.

Да ми је бар некако знати
откуда право без права траје,
више би било да се пати,
мање би требало да се каје.

Заносом се превиђају часи
крупних облика и великог стила,
пред ситницом утихну сви гласи
ма колико за њих била сила.

Посртање пречи знаке смрти,
истрајава сред њене близине,
живот собом неумитно врти
крајем својим спаја раздаљине.

Близина је даљина од прага,
ништа није близу ил далеко,
напраситом понестане снага
кад покуша до циља попреко.

Круг је симбол свакога трајања,
смерови се собом разилазе,
свака тачка знак је нестајања,
у неповрат што с нама одлазе.

Варка бива сред истине јака
без ње сама не може опстати
тече између сјаја и мрака
живот ко река која неће стати.

СУШТИНА

Не жудим за срећом што ми туга смета,
нити волим таму што ми сени очи,
већ немоћно следим природу тог света
чудећи се њему и његовој моћи.

Трајање је оно што површно бива,
привиђење снагу дарује и мери,
суштина се од нас понајчешће скрива
на скровитом месту у нади и вери.

НЕМО КАЗИВАЊЕ

Шапућем, не зборим, збору места нема,
оних што слушају више бити неће,
да говорим више смисла нема,
у говору других није симбол среће.

Заћути, природо, у немирном болу,
не испусти више ни једнога знака,
мини и нестани што год можеш тише,
знај да ни нестанка више нема лака.

Знај да нестали су и од тебе прије,
потврди истошћу снагу себе и њих,
зашто и од кога мора да се крије
да највише што може собом носи стих.

УПУЋЕНОСТ

Вичем, а ништа се не чује,
на другим никаквог знака нема,
други док ћуте, као да брује,
уместо сјаја - нема копрена.

Хоћу из себе, а куда не знам,
нудим све што сам био и јесам,
узећу мање него што дам
само да више не будем сам.

Самоћа тражи највише на свету,
одмора у њој нема ни у трену,
сама са собом сва је у покрету
заогрнута у живу копрену.

На камену она почива и траје,
без тог ослонца губи се у блату,
мање узима него што даје
сваком ко је у њеном захвату.

ПРИЈАТЕЉСТВО

Најлепши свештак уздаје се нама
у обрису трена што не носи крај,
пријатељство и од бола већу силу слама,
тама једног часа даје вечни сјај.

ПОКУШАЈ

Када се упитам након свега
вреди ли бити упркос свему,
одмах се сетим: ни из чега
доходе речи ни о чему.

Не питам зашто све траје тако,
пркосим свему и све мени,
преокренуо се, наопако,
живот у сну и успомени.

Постојим тек кад нешто речем
да не бих чамио у тишини,
да говорећи нешто сечем
на крају речи ми се чини.

ЧЕЖЊА

Нека се среће предамном даје,
нека се лепо у мени множи,
лепо је оно што вечно траје,
када се несвест у свест сложи!

Сусрет је радост болом изречена,
доказ трајања у нашој самоћи,
бол утехом на тренутак лечен
без наде да ће икада проћи!

Љубав је израз наде и јада,
сад да се домогнемо среће,
ко није љубио - не зна да страда,
ко није страдао - љубити неће!

ПОУКА

Са болом се сећам часа из детињства
из приче очеве шта ми живот носи,
сад осећам снагу и сву моћ очинства,
у сваком трену кад ме живот коси.

Никада и нисам мислио да није
све истина што је говорио мени:
Сине схвати једно истина се крије,
и на сваку причу ти се увек прени.

Не дозволи никад да те срце води,
разумом се владај у свету без душе.
Најчешће је лоше оно што нам годи,
а највише вреди оно што нам руше.

СТВАРАЊЕ

У највећој тишини која бити може
кад се врели даси чују као вихор,
пуштам да се мисли у стихове сложе
и да оне саме направе свој избор.

Све препуштам Богу и његовој моћи,
себе само дајем јер другче не могу,
најлепше се ствара у чистој самоћи,
што је имам сада благодарех Богу.

Не прилази светло што те зора даје,
нека дама буде у свом моћном сјају,
нека ово светло бесконачно траје
да се мисо ствара у своме бескрају.

СНОВИ

Сада стојим празан испуњен горчином,
у близини својој не видим никога,
корачам светом, убогом празнином,
чекајући само свемоћнога Бога.

Никада се нећу истине одрећи,
а кад не знам шта је, упитаћу Њега,
јер од Бога неам нико да је већи
и ретки се пењу облаку до неба.

ПЕСМА ЖИВОТА

Већ се дуго спремам за песму нову
у којој ће радост заменити тугу,
ал ни с њом нећу открити основу,
већ ћу старој патњи придодати другу.

У животу овом све се једном збива,
понављања има не може се рећи,
само оно прво најважније скрива
и од тога нико не може побећи.

Ова песма нова јача је од мене,
све и да сам хтео не могу је скрити,
у њој само нема прве успомене
нити ће је икад игде моћи бити.

КОЛОНА

Кренули су, не знајући зашто,
још мање су знали куда иду,
можда је то зато што је досад праштао
трајући у болу и стиду.

Не праштај без наде, посрнули роде,
изреци што имаш, онако, без стида,
велике су жртве пропале слободе,
са животом овим мора да се кида.

Времена су нова искушење старо,
све на свету траје у истом облику,
само онај ко не види ништа
у потпуно истом налази разлику.

ЧУЋЕЊЕ

Изостављам оно најчешће,
најлакше носим оно најтеже,
лакоћу никако не разумем,
најмање знам оно што најбоље умем.

Чудим се моћнима
како одоле толиким ноћима,
како издрже у животу без сна,
како се не плаше најдубљег дна.

Благост постојања без силине
удара, што прети души тананој,
плашим се најудаљеније близине
живећ у светини поганој.

ПЕСМА

У часу када ништа не могу
и када осетим ширину тесну
обраћам се невидљивом Богу,
кад га не нађем, напишем песму.

И ово време што сада живим
пред немерљиву ме ставља муку,
равнодушнима увек се дивим
јер застрашујућу не чују буку.

И кад ми свега опет би доста,
Бог ми пут каза да га нађем.
А кад ми ништа друго не оста
запевах, везан за јарбол лађе.

ПИСМО ОЦУ

Говорим само са својим добом,
какав нам се десио слом?
Жалим, оче, што нисам с тобом,
бар да те храбрим присуством.

Самоћа ме воја овде разара,
и плаши ме из дана у дан.
Срце моје вади из недара
не да оку да му дође сан.

Ништа ме више не радује,
живот ми је сенка далека.
Твој син сад, оче, јадикuje
на међи, између два века.

Сад сам овде усамљен, оче,
а ти болестан, у постељи.
Жив си, а ја сам већ сироче,
смрт нам род и пријатељи.

Београд, 25.2.1980.

ПИСМО ПРИЈАТЕЉУ

Слободану Ракитићу

Живим пријатељу,
ал живот сада бол је само,
живјети онда кад човјек пострада,
није исто што и живјети некад, тамо...
Патња не тражи велики пад
и сасвим мали понекад је доста,
тада треба велики духовни рад
да у друштво не добијеш страшног госта.

ОПОРУКА

Не цвили, животе, за мном,
само сам смртник и ја,
прекривен ћу бити земљом травном
заувек, за времена сва.

На свету ништа вечно није,
све има најзад и свој крај,
нешто нестане касније, друго прије,
неко заврши паклом, други оде у рај.

Коме живот приреди радост
тај с болом умире у себи,
а кога прати само пакост
тај ни живет пожелео не би.

ПРЕИСПИТИВАЊЕ

Нестани да би макар на трен био
не оно што јеси у тренутку суда,
буди оно што си досад брижно крио
не знајући због тог шта даље и куда.

Претпостави себе за тренутак свему
што јесте и није надамак твом лику,
одабраћеш тиме сасвим нову тему
достојну себе, ко патња велику.

Не остани робом почетног избора
што се као нужност у часу намеће,
са изласком из сопственог тора
човек иде даље, у недоглед креће.

Повратак је захтев новом покретању,
снага што нас носи у истоме правцу,
искушење хода јесте у чекању,
једносмерност нужно сконча у рукавцу.

ПРОПЕВАХ ОД ТУГЕ

Кад се нешто зачне од детињих дана
непрестано траје жудећи на више,
живот тада бива невидљива рана
коју у зачетку Створитељ упише.

Уснулом у подне још се увек дивим,
с буднима у поноћ делим сажаљење,
као први никад не могах да живим,
као други живим сопствено живљење.

У животу срећу једино сам снио,
да је досегнем није ми у моћи,
за све ово време тугу сам живио,
кад ми она прође и живот ће проћи.

Сад кад се крајеви у почетку дају
и кад више немам могућности друге,
када мисли неће и оно што знају,
потучен, без боја, пропевах од туге.

Пришао сам себи усред тужног рода,
губитник заувек на почетку пута,
као луталица испод хладног свода,
слушам исте крике свакога минута.